

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De Postryder vershynt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 30, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaeld op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiem.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiem.

De reklamen, per drukregel 25 centiem.

TONGEREN DEN 22 APRIL.

Bedenkingen van den Postryder over den politieken toestand.

Men kan zich niet ontveinzen dat er hedendaags eene uitgestrekte samenweering tegen kerk en godsdienst bestaet. Van den hoogsten tot den laetsten graed, van den Paus tot den nederigsten dorps kapelaen, wordt alles aangerand wat aen kerk of godsdienst raekt.

Om niet buiten ons landje te gaen, heeft men ooit het gouvernement zoo hevig te stryde zien trekken tegen kerk en godsdienst? De kerkhoven worden onteerd met toedoen van het liberael ministerie; de beurzen worden ontroofd aen de katholyke universiteit van Leuven; een wetsontwerp wordt voorgedragen om het tydelyke der eerediensten en het bestuur der kerkfabryken zoo veel mogelyk in de handen der vrydenkers te plaetsen; alles in een woord wordt in het werk gesteld om den godsdienst in het hart des volks uit te wortelen.

Wy weten wel dat het belgisch volk te veel gezond oordeel heeft om zich in godsdienstige zaken te laten verleiden door die ongeschoren geloofsverkondigers die beter als hunnen pastoor willen weten hoe het evangelie moet uitgelegd worden; wy willen slechts bestatigen dat er een goddeloos komplot bestaet, eene algemeene samenweering, een helsch verbond tusschen alle krachten der liberalery, van den eersten minister tot den laetsten soldaet van het vrymetselaers leger.

Alle Belgen zyn gelyk voor de wet, dat zegt ten minste de Constitutie; maer als men den dagelykschen trentel eens nagaet dan wordt men al gauw gewaar dat die gelykheid voor de wet slechts op het papier bestaet, en dat het liberael ministerie geen ander doel beoogt, dan dagelyks nieuwe plageryen uit te vinden om de katholyke gevoelens te krenken, om de katholyke te vervolgen en de godsdienstige leering door de leering der vrymetselary te vervangen.

Het liberael ministerie wordt in zynen ongodsdienstigen oorlog krachtadig geholpen door eenen hoop slechte dagbladen, die altyd gereed zyn om te blaffen tegen al wat aen kerk of kluis of goede zeden raekt. De oude stad Tongeren is zoo min als andere steden van den pest der slechte gazetten bevryd gebleven. De tongersche liberale gazetten onderscheiden zich slechts uit die van andere steden door dien zij meer onbeschaemdheid, meer stommigheid aen den dag leggen.

De vreemdelyk die den toestand onzer stad oordeelt naer het geknoei der tael- en zedebedervende gazetten die alhier onder het liberael

vaendel het licht zien, moet zeker denken dat men hier in burgerkryg leeft, dat onze bevolking den oorlog verklaerd heeft aen de geestelykheid, aen de kerk, aen de katholyke denkwyze, in een woord, aen alles wat men tot hiertoe in Tongeren geëerbiedigd had. Maer hoe vreemd moet die lezer staen te kyken wanneer er van tyd tot tyd eene kiezing voorkomt? Moet er gekozen worden voor het Senaet, voor de Kamer of voor den provincialen raed, dan ziet men de dappere tongersche liberalen van het slagveld verdwynen, en die grootsprekers die zoo veel lawyt gemaekt hebben er het op kiezen aenkwaem, maken zich uit de voeten, den staert tusschen de beenen, zoohaest het kwestie is van het strydeperk in te treden. Den dapperen soldaet spelen als de vyand verre af is, en de vlugt nemen als het op slypen aenkomt, dat is zeer gemakkelyk, maer dat laet zien dat de liberalen in het arrondissement Tongeren twintig graden onder zéro staet.

Het is misschien om zich over hunne onmagtigheid in de kiezingen te wreken dat de tongersche liberale bladeren hunne batteryen op een ander terrein geplaciert hebben. Een gedeelte der tongersche drukpers is eene school van schandael en zedeloosheid geworden. Geen man van eer, geen familie-vader, — wy spreken niet van vrouwspersonen of kinderen — geen mensch die zich nog eenigzins eerbiedigt, kan lyden dat de gazetten welke wy hier bedoelen, op de tafel van een eerlyk huis gevonden worden.

Alles heeft zyne palen, Heeren liberalen.

De bevolking van de stad en het arrondissement Tongeren houdt aen hare godsdienstige grondbeginsels, aen hare katholyke overtuigingen, aen den eerbied der openbare eerlykheid. In de tongersche dagbladen welke wy bestryden worden te gelyker tyd de christelyke gevoelens, der politieke denkwyze en de eerbierheid der overgrote meerderheid onzer bevolking gekrenkt, bespot en gelasterd. Moet men zich verwonderen zoo de kiezers met afkeer den rug aen die ellendelingen draaijen!

Dat zyn nogtans de tolken der tongersche liberalen! Het is in die knoetschriften dat men de gedachte der politieke mannen onzer stad moet gaen zoeken! En die gazetten geven zich uit als de vertegenwoordigers van het liberael ministerie! Het is daarna gemakkelyk te begrypen waarom, met zulke verdedigers, het liberael ministerie hier elken keer *à plate couture* geslagen wordt.

Wy eindigen zoo als wy begonnen hebben, met te zeggen dat er hedendaags eene uitgestrekte samenweering bestaet tegen al wat

een eerlyk man, een godsdienstig mensch eerbiedigt. Het is de pligt van alle eerlyke burgers het kwaed zoo veel het in hunne magt is, te bevechten.

Het standbeeld van Ambiorix.

Men weet dat er kwestie is van in het midden der groote markt te Tongeren een standbeeld op te richten aen den alleroudsten Tongenaar, zekerer Ambiorix, die over twee duizend jaren op Sax-Toren woonde.

M. Bertin, beeldhouwer te Brussel, heeft het model van het standbeeld aen den minister onderworpen. De minister heeft op zyne beurt het model van M. Bertin door de koninglyke Academie doen onderzoeken, om zich te verzekeren of het gedenkstuk van onze oude moustache niets te verlangen laet.

De koninglyke Academie heeft geantwoord dat het voetstuk of *piédestal* van het standbeeld, zoowel onder het oogpunt der kunst als onder dat der geschiedenis, veel laet te wenschen.

Wy hebben met droefheid gezien dat M. Bertin in de gazetten van Brussel tracht te bewyzen dat hy alleen gelyk heeft en dat de koninglyke Academie der kunsten er niets van verstaet. Zou hy niet beter doen van zich eenvoudig te onderwerpen aen de beslissing der overheid en aen zyn model de veranderingen toe te brengen welke de Academie vereischt? Op die wyze zouden wy binnen kort het gedenkstuk van den tongerschen held op de groote markt zien staen. Maer gaet M. Bertin voort met niets te willen veranderen aen een model hetwelk de overheid weigert goed te keuren, dan zullen wy nog lang wachten eer het standbeeld van den ouden kneukel onze markt zal versieren.

Eene nieuwe liberater lastering.

De *Organe de Namur*, de *Gazette de Mons*, de *Organe de Mons* en andere priesterhatende gazetten, hebben dezer dagen eene nieuwe lastering uitgekraemd. Volgens die deftige volksverlichters, zoude een Broerke van Liefde van Braine le-Comte, onder den last eener *zware verdenking*, de vlugt genomen hebben. En om aen hunne lastertaet eenen schyn van waarheid te geven en des te gemakkelyker door hunne lezers de pil te doen slikken, voegden zy er by dat het gerechtshof van Bergen met de zaak zal gelast zyn.

Ongelukkigly voor onze liberatersche beleedigers, lieten ditmaal de beleedigden hunne tanden zien. De lasteraers zyn gedwongen geweest de volgende logenstraffing in hunne bladeren op te nemen.

adem te kunnen halen. Op eene bank onder de vensters der herberg zaten de kolonel Albermald en de luitenant Edward Elmwood, zyn vriend, en spraken nog over de gelukkige aenkomst van den ridder de St. Pray.

— Vry zullen wy zyn, myn vriend! riep Albermald in geestdrift uit.

— Ja, zegde zyn vriend, de Franschen ondersteunen ons... Washington snelt toe aen het hoofd van in zyne vreugde maekte hy zyne nicht met alles bekend wat hy vernomen had, in een woord, met alles, wat zy besloten en vastgesteld hadden. Hy herbaelde uitgebreid de plannen der saemgezorenen, en toen ging hy heen, om van Albermald afscheid te nemen, onder voorwendsel dat hy naer boord van de korvet terug ging, om voor den volgenden nacht de noodige bevelen te geven.

Toen hy uitging (de haad gloeide hem nog door den bertelyken handdruk van den braven kolonel) spoedde hy zich naer Boston, om den gouverneur alles te ontdekken.

Wy vergeten te zeggen, dat Drack, onder voorwendsel dat hy aen boord een geheim-schryver had, die zeer goed hoogduitsch verstand, om het pakje papieren gevraagd had, en dat Edward hem dezelve had overhandigd. Hy wilde dezelve lezen, als hy zich naer Boston begaf.

Toen haer oom vertrokken was, verliet Clary vol ongerustheid en hevigen angst hare kamer en trad voor de deur van de herberg, om vryer

Mynheer,
Men geeft my kennis der n° 93-94 van de *Gazette de Mons*, waerin gy rept:
« To Braine le-Comte heeft een broerke de » vlugt genomen Zware verdenkingen waer- » mede het hof van Bergen zich eertlang zal » bezig houden, voegen op hem. »
« Welnu, Mynheer, ik geef de stelligste logen- » straffing aen die even zoo kwaedwillige als » lasterende beweerdingen. Ik verzoek u dezen » mynen brief in uw eerste nummer over te » nemen. »

« De bestierder van het gesticht der Broeders, » C. NOBERT. »

Waerom toch handelen al de gelasterde priesters even niet als deze. Het is waar, dat ware eene lastige taek, want er verloopt geene week zonder dat die eerlyke priester-haters zulke eerooveryen onder het volk verspreiden.

Is het dan te verwonderen dat al wat nog ordentelyk is niets dan walg en afkeer voor zulke bladeren gevoelt?

Senaet.

De Senaet is gisteren byeen gekomen. Hy heeft zyne gausche zitting torgewyd aen het vervolg der discussie over het wetsontwerp betrekkekyk de vryheid van leenen op interest. Deze discussie was in de maend meert laetst onderbroken geworden door den familierouw van den heer minister van financiën. Het hooger gemeld ontwerp werd in zyn geheel gestemd met vier-en-twintig stemmen tegen 3. (MM. baron Della Faille, baron de Bethune, graef de Ribaucourt, markgraef de Rhodes en d'Omalius d'Halloy) en éene onthouding die van M. baron d'Anethan.

De nuttige vogelen.

Vervolg.

De meeste dezer jagtpartijen geschieden met eene verregaende wraetheid. Ik zal er slechts twee vermelden:

De vogelvanger roet terre-roeden kiest eenen alleestaenden boom, strykt zyne terre op de takken welke hy van bladeren heeft ontmaekt en bouwt zich eene hut van takken daer onder. Daer verborgen zynde, bootst hy, by middel van een doorboord hifteleblad, het gekras van den steenuil naer of wel den oproep der vogelen die elkander uitnodigen om tegen den gemeenschappekyken vyand op te rukken. Weldra komen de vogelen uit de buert byeen. Om hen nader hy te doen komen, doet de jager de eerste vogelen welke hy gevangen heeft, schreeuwen: hy pynigt ze, hy rukt hen de vleugelen af, en met den laetsten adem ontheemt hy hen eene laetste klogt; zich alsdan inbedelende dat hunne arme gezellen aen het worstelen zyn tegen den uil, snellen de andere vogelen moediglyk ter hunne verdede-

van myn hert! zegde het arme meisje, zonder er aan te denken, dat de kolonel het hoorde.

— Uw pligt is ons te dienen en de zegen onzer wapenen te bevorderen! hernam Albermald verwonderd. Spreek, bid ik u! wat hebben wy te vreezen?

— Gy zyt verraden! riep Clary uit, terwyl zy zichzelfe geweid aendved.

— Verraden! en door wie?

— Een vader wie! Ach, ondervraag my niet, want ik kan u niets zeggen zonder meinedig te worden! Het zy u genoeg te weten, dat de gouverneur binnen weinige uren van uwe plannen onderrigt zyn zal... wacht u dezelve ten uitvoer te brengen... of gy wordt met de wapenen in de vuist gevat.

— Verraden! verraden! riep de kolonel in wanhoop uit. Wel! dat is onmogelyk! gy vergist u! gy vergroot het gevaer... Maer wat ligt er aen gelegen! de zaken moeten hunnen gang gaen... Onze maetregelen zyn zoo genomen, dat wy ongetwyfeld slagen zullen.

— Ach! geloof het niet! hernam Clary met ernst. Lionel! heb medelyden... ik bid, ik smook er u om... doe geen aenval! laet u toch raden! indien ik u alles kon zeggen, zoudt gy zien hoezeer myne ontdekking uwe opletendheid verdient... Maer ik kan niet meer zeggen: Ach! wat ben ik ongelukkig!

— Maer wat wilt gy? indien ik ook myn edel plan liet varen, zullen myne vrienden zulks doen? Uw vader zelfs, die eedmoedige Franschman, die komt om ons van de overwinning te verzekeren; de ridder van St Pray zou het grootste recht hebben my myne schroomtaligheid te verwyten, en...

DE SPION.

(Vervolg)

Naermate de nacht zynen sluier over het laud verspreide kwamen officiers, zeelieden en burgers naer de herberg den *Gekroonden Dolfyn*. Edward stond aen de deur, en ontving van ieder, die binnentrad, het wachtwoord dat ongevraagd werd uitgesproken en de getrouwe landgenooten deed herkennen, die goed en bloed voor vryheid en onafhankelykheid waegden. De vensters waren dicht, eene soort van stille wacht waekte van buiten en weigerde ieder den toegang, tenzy hy het wachtwoord kon opgeven. Toen de saemgezorenen ten getalle van zestig in de benedenzael vergaderd waren, nam de kolonel het woord, en na eene kleine aanspraak gehouden te hebben, waerin hy zyne vrienden geluk wenschte met hunnen iever voor de goede zaak, stelde hy hun den gewaendden ridder van St-Pray voor, als een sprekend bewys van Frankryk's belangstelling en ondersteuning Drack hield zich meesterlyk by die gelegenheid; hy had uitdrukkingen in menigte, om de hatelykheid der dwingelandy en voortreffelykheid der vryheid en onafhankelykheid te schetsen. Maer ondanks dat de listige man die rol goed speelde, ging evenwel niets van hunne gesprekken voor hem verloren, en zoo kwam hy achter de geheimen, terwyl men hem begroette en welkom heette.

Den volgenden dag zou eene in den brand gestokene teerton op Beaconhill de bewoonders van de dorpen van Connecticut ten teeken zyn, om gedurende den nacht op te trekken, opdat